

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

PRESVETO TROJSTVO

KRSTITE IH U IME
OCA I SINA I DUHA
SVETOGA

mihael

18 / 2021.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XVI. (2021.), Broj 18(485),
PRESVETO TROJSTVO
30. svibnja 2021.

Kontakt:
vlč. Željko Rakošec,
policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula,
pomoćnik policijskoga kapelana
tel.: 88 853, 22 715, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici: <http://katolika.org/>

SVIBANJ-LIPANJ

Ned	30.	PRESVETO TROJSTVO Željko DAN DRŽAVNOSTI RH
Pon.	31.	MAJKA BOŽJA KAMENITIH VRATA Dan kapelanije PU zagrebačke
Uto.	1.	Gaudencije, Justin, Mladen
Sri.	2.	Marceli i Petar, Eugen, Erazmo
Čet.	3.	TIJELOVO, Karlo Lwanga, Ivan XXIII.
Pet.	4.	KVIRIN SISAČKI Dan kapelanije PU sisačko-moslavačke
Sub.	5.	Bonifacije, Dobroslav, Valerija

MEDITACIJA
Pogled u sunce 3

**SLUŽBA RIJEČI
PRESVETO TROJSTVO**
UVOD U ČITANJA
**Isusu je dana »sva vlast na nebu i
na zemlji«** 4

ČITANJA
**Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha
Svetoga.** 6

HOMILIJA
Križ - potvrda Božje ljubavi 8

**SLUŽBA RIJEČI
TIJELOVO**
UVOD U ČITANJA
Središte Novog saveza 10

ČITANJA
Ovo je tijelo moje. Ovo je krv moja. 12

HOMILIJA
Suobličiti se Kristu 14

KATEHEZA
Isusovo uskrsnuće 16

Mali vjeronaučni leksikon 19

NAŠI POKOJNI 20

Pogled u sunce

U sunce ne možemo gledati, čak se ni letimično ne možemo zagledati u njega. Naše oči su preslabe za tako jaku svjetlost. Međutim, Svijet i stvari u njemu možemo promatrati samo na svjetlu koje - izravno ili posredno - dolazi od sunca. Bez tog svjetla ništa ne bismo vidjeli svojim otvorenim očima

Jednako tako možemo svijet i čovjeka shvatiti jedino u svjetlu vjere u Boga koji je Trojedini. Bez tog svjetla našli bismo se pred nerješivim zagonetkama.

Trojedini Bog je sunce u koje nije moguće gledati tjelesnim očima, a ne možemo ga dokučiti ni očima razuma i srca. Naše riječi i predodžbe o njemu nisu ni računaljka koja bi se uspoređivala s računalom.

Za Boga je prvo i osnovno to da postoji. Ja jesam koji jesam, rekao je sam o sebi. Mi možemo o sebi kazati jedino to: Ja jesam koji nisam. Postojimo, ali nam je postojanje podareno od Boga.

Bog je Trojedini. Ta složenica znači množinu i različitost. Na taj način postaje nam razumljivom šarolikost livada, raznolikost zemalja, blagozvučnost simfonija, zvjezdano nebo nad nama.

Trojedini Bog je živi Bog. Zato se zemaljska kugla ponosi raznoraznim oblicima bilnog, životinjskog i ljudskog života. Tko da nabroji sve različitosti nebrojenih vrsta, tko da pohvata neuhvatljivu rasipnost nijansi u svakom pojedincu?

Kad bi Bog bio samo u jednoj jednoj osobi, on bi u nekom smislu bio uvijek jedan te isti, bio bi „okamenjen“. A ovako trojstvo osoba u njemu stvara bogatstvo izmjenjivanja triju osobnosti. Zato ni čovjek nije uvijek onaj isti (iako je jedan te isti), već je svaki trenutak drukčiji, noviji, zreliji, bogatiji za nova iskustva, sposoban za nova djela, otvoren novim mogućnostima.

Izmjenjivanje između triju osoba u Bogu vrši se u ljubavi, to je usređujuće međusobno darivanje i prihvatanje.

Nije li čovjek najsretniji kad daruje i kad je darovan?

Isusu je dana »sva vlast na nebu i na zemlji«

Baštinici Božji po Duhu Svetom

Tekst iz knjige Ponovljenoga zakona sav je koncentriran na ispovijest vjere u jednoga Boga. U njemu je Bog prikazan kao onaj koji stvara čovjeka.

Nema drugih bogova

Taj je događaj nešto sasvim osobito, neviđeno i jedinstveno te se sveti pisac pita: »Je li ikad, s jednog kraja nebesa do drugoga, bilo ovako veličanstvena događaja?«

Potom se govori o izlasku iz Egipta, pri čemu se podsjeća da je Bog govorio »usred ognja«. Tu sintagmu knjiga Ponovljenoga zakona uvodi tek nekoliko redaka ranije, kada govori o susretu Boga i njegova naroda na brdu Horebu, što je drugi naziv za Sinaj. Tom prilikom Bog je narodu objavio svoj Savez i dao mu Deset zapovijedi ispisanih na dvije kamene ploče. Taj je susret bio sasvim poseban, jer narod nije vidio nikakva lika, nego je samo čuo glas. Na taj način Ponovljeni zakon mijenja prikaz susreta s Bogom iz Knjige izlaska. Ondje se kaže kako je brdo Sinaj bilo zavijeno u dim »jer je Gospodin u obliku

ognja sišao na nj«. Očito tekst Ponovljenoga zakona želi izbjeći svaku pomisao da bi Bog bio prisutan u vatri. Tu je samo njegov glas, ali ne i lik. Ipak, taj glas označava Božju prisutnost i blizinu, kakvu nije iskusio nijedan drugi narod. Time je naglašena posebnost izabranoga naroda. »Koji je to narod tako velik da bi mu bogovi bili tako blizu kao što je Gospodin, Bog naš, nama kad god ga zazovemo?« Drugi događaj vezan uz izlazak iz Egipta čin je izbora naroda i njegovo stavljanje pod posebnu Božju zaštitu »kušnjama, znakovima, čudesima i ratom, jakom rukom i ispruženom mišicom, uza silne strahote«. Zašto Bog izabire narod pojašnjeno je nešto kasnije. Nema tu nikakve zasluge samoga naroda, nego Bog ljubi svoj narod i vjeran je obećanju što ga je dao otcima. U nastavku sveti pisac objašnjava da iz takve istine o Bogu slijede i obveze naroda, koji mora »spoznati i zasaditi u svoje srce« da je »Gospod Bog gore na nebu i ovdje na zemlji – drugoga nema«. Tvrdnja da nema drugih bogova jest novost Ponovljenoga zakona. Dok u Deset zapovijedi nalazimo samo zabranu štovanja drugih bogova, na koje se gleda kao na bogove drugih naroda, ovdje se u potpunosti niječe njihova opstojnost.

Uskrsli jedini može nadvladati sumnje

Evanđelje ponovno svraća pozornost na vazmeno otajstvo. Riječ je o završnim riječima Evanđelja po Mateju. Nakon što je opisao što se dogodilo »u osvit prvoga dana u tjednu«, to jest na sam dan Uskrsa, kada je Isus ženama što su došle na grob ponovio riječi: »Ne bojte se!« te ih uputio da kažu njegovoj »braći da pođu u Galileju«, gdje će ga vidjeti, evanđelist sada opisuje najavljeni susret. Ponajprije se saznaje da su u Galileju pošla jedanaestorica, oni koje je Isus za života poslao »k izgubljenim ovcima doma Izraelova« kako bi im propovijedali blizinu kraljevstva nebeskoga. Saznaje se također da su ta jedanaestorica došla »na goru«, što podsjeća na Isusov govor na gori, ali još više na njegovo preobraženje na visokoj gori, u osami. Ondje, kad su začuli glas iz oblaka koji govori: »Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!«, učenici »padoše licem na zemlju i silno se prestrašiš«. I sada, kad ugledaju uskrsloga Isusa, oni padaju ničice preda nj. Evanđelist se ne ustručava spomenuti da su neki od njih i posumnjali. Budući da će Isus upravo govoriti o zadaći apostolske Crkve, ta sumnja odražava duhovno iskustvo vjernika u susretu s Uskrsim koji jedini može nadvladati sumnje. Isus izjavljuje da mu je dana »sva vlast na nebu i na zemlji« te šalje jedanaesticu da učine njegovim učenicima »sve narode«. On ih šalje u svojoj vlasti, predaje im svoju vlast, a njihovo je poslanje sada mnogo šire nego što je to »dom Izraelov«. Sredstvo po kojem ljudi postaju Isusovi učenici jest krštenje »u ime Oca i Sina i Duha Svetoga« i poučavanje u Isusovu nauku.

Duh mijenja samoga čovjeka

Apostol Pavao piše Rimljanima o oslobođenju od grijeha i smrti pod čijom su vlašću svi ljudi, koje se događa po Isusu Kristu kao novom Adamu. Imajući na umu taj širi kontekst, razumiju se i apostolove riječi iz ovonedjeljnoga odlomka: »Svi koje vodi Duh Božji sinovi su Božji.« Tko Duhom živi, Duhom izbjegava grijeh, Duhom usmrćuje tjelesna djela, taj priznaje i da je Duh Božji njegov putokaz i vođa. No, istodobno, tu nije riječ samo o nekom unutarnjem učitelju, nego o nečem mnogo većem. Duh mijenja samoga čovjeka, te postaje počelo istinskoga božanskoga života u Kristu. Stoga vjernik može kao i Pavao u Poslanici Galaćanima uskliknuti: »Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist.« Na taj je način Bog njegov Otac, a kršćanin je dijete Božje te ne samo da više ne robuje grijehu, smrti ili Zakonu, nego nije ni rob Božji, nego sin koji ne treba imati straha pred svojim Otcem. Isus koji je u Getsemanskom vrtu molio riječima: »Abba! Oče!« nakon uskrsnuća svojim je učenicima uputio ohrabrenje: »Ne plašite se!« Kršćanin se ne treba bojati jer je u njegovu srcu razlivena ljubav Božja »po Duhu Svetom koji nam je dan!«, a taj je Duh i zalog uskrsnuća. Djeca Božja po Duhu su i baštinici Božji i »subaštinici Kristovi«. Oni su baštinici Božjega obećanja o opravdanju danu Abrahamu i »potomstvu njegovu«. Po vjeri i krštenju čovjek uranja u Krista, s njime trpi, s njime umire, ali je »zajedno s njime i proslavljen«.

Prvo čitanje: Pnz 4, 32-34, 39-40

Gospodin je Bog na nebu i ovdje na zemlji - drugoga nema.

Čitanje Knjige Ponovljenog zakona

Mojšije reče narodu:
 »Ispitaj samo prijašnja vremena što su protekla prije tebe, sve otkad je Bog stvorio čovjeka na zemlji: je li ikad, s jednoga kraja nebesa do drugoga, bilo ovako veličanstvena događaja? Je li se što takvo čulo? Je li ikad koji narod čuo glas Boga gdje govori isred ognja kao što si ti čuo i na životu ostao? Ili, pokušala li koji bog da ode i uzme sebi jedan narod isred drugog naroda kušnjama, znakovima, čudesima i ratom, jakom rukom i ispruženom mišicom, uza silne strahote, kao što je sve to, na vaše oči, učinio za vas Gospodin, Bog vaš, u Egiptu?

Danas, dakle, spoznaj i zasadi u srce svoje: Gospodin je Bog gore na nebu i ovdje na zemlji – drugoga nema. Drži njegove zakone i njegove zapovijedi koje ti dajem danas da dobro bude tebi i tvojoj djeci poslije tebe; da dugo poživliš na zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje zauvijek.«

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 33,4-6,9,18-20,22

Blago narodu koji Gospodin odabra sebi za baštinu.

Prava je riječ Gospodnja
 i vjernost su sva djela njegova.
 On ljubi pravdu i pravo:
 puna je zemlja dobrote Gospodnje.

Gospodnjom su riječju nebesa sazdana
 i dahom usta njegovih
 sva vojska njihova.
 On reče – i sve postade,
 naredi – i sve se stvori .

Evo, oko je Gospodnje
 nad onima koji ga se boje,
 nad onima koji se uzdaju
 u milost njegovu:
 da im od smrti život spasi,
 da ih hrani u danima gladi .

Naša se duša Gospodinu nada,
 on je pomoć i zaštita naša.
 Neka dobrota tvoja, Gospodine, bude nad nama,
 kao što se u tebe uzdamo!

Drugo čitanje: Rim 8, 14-17

*Primiste Duha posinstva u kojem
kličemo: Abba! Oče!*

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo:
Svi koje vodi Duh Božji sinovi su Božji. Ta ne primiste duh robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: »Abba! Oče!« Sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja; ako pak djeca, onda i baštinici, baštinici Božji, a subaštinici Kristovi, kada doista s njime zajedno trpimo, da se zajedno s njime i proslavimo.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Mt 28, 16-20

*Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha
Svetoga.*

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

Uono vrijeme:
Jedanaestorica pođoše u Galileju na goru kamo im je naredio Isus. Kad ga ugledaše, padoše ničice preda nj. A neki posumnjaše. Isus im pristupi i prozbori:

»Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!

I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta.«

Riječ Gospodnja

Križ - potvrda Božje ljubavi

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga! Tako smo započeli euharistijsko slavlje i tako uvijek govorimo kada se molimo. Na što se zapravo pozivamo dok činimo znak križa? Danas, na svetkovinu Presvetog Trojstva želimo o tome malo razmišljati.

Od igre brojeva do iskustva darovane sadašnjosti

U našem katoličkom Katekizmu stoji zapisano: Bog je troje u jednom Bogu. Uz to nam je dana i slika trokuta, koji se sastoji od tri kuta, a jedan je trokut; plamen s tri fitilja koji zajedno čine jedan plamen. Ali, postoji li uopće u Bogu troje? »Troje« - to znači jedan, ijedan, i još jedan iste vrste, tako da se mogu zajedno zbrajati? Gdje su tako dane tri božanske osobe da ih možemo zbrojiti? Nigdje. Izraz »tri osobe« ostavlja dojam da Boga izvana možemo raščlaniti kao kada netko promatra i zbraja osobe upletene u intenzivan razgovor za vrijeme kojeg su isti potpuno zadubljeni jedan u drugoga. No, Bog nije biće nasuprot nas kojeg možemo promatrati i analizirati. O njemu Sveto

pismo kaže: »Po njemu, naime, živimo, mičemo se i jesmo« (Dj 17,28). On je naš život. Dakle moramo promišljati naš život tamo gdje je najživlji, kako bi pronašli pristup Božjoj tajni, njegovoj jedinstvenosti i trojstvu.

Gdje je naš život najispunjeniji, gdje ga smijemo potpuno živjeti? Kada svi nemiri i sve revnosti uzmaknu za neko vrijeme mira, tamo smo prepušteni sadašnjosti ispunjenoj mirnoćom. I to je tamo, gdje se ljudi koji prihvaćaju i vole jedni druge, zbližavaju. Ovdje svatko može biti prisutan i izraziti se onakvim kakav jest, jer za to od ljubavi drugoga dobiva slobodan prostor. U takvom međusobnom »da« ljudi su jedno, a istovremeno mogu biti vrlo različiti. Okovi ljubavi oslobađaju.

Ovo može biti slika jedinstvenosti i različitosti osoba u Bogu, dakako, s razlikom što božanske osobe iz takve razmjene nikada ne mogu ispasti, jer i nisu ništa drugo nego razmjene ljubavi. Otac je čisto davanje, Sin čisto primanje i davanje dalje, a Duh Sveti je sam dar u neiscrpoj plodnosti. Bog nije samo ljubljeno biće; On je sam ljubav. »Ljubljeni, ljubimo jedan drugoga, jer ljubav dolazi od Boga, i tko god ljubi, od Boga je rođen i poznaje Boga. Tko ne ljubi, nije upoznao Boga, jer je Bog ljubav« (1 Iv 4,7-8).

Mi živimo u trojedinom Bogu

Iskustvo ljudske nesebičnosti jednih prema drugima, može dakle biti slika ljubavi, koja se zove Bog. Ali može se reći još više: To ljudsko iskustvo dobro je samo kao slika Božanske naravi, dok je u njoj Bog sam skriven. Pjesma kaže: »Gdje stanuje dobrota i ljubav - tamo je Bog gospodar«. Sva ljudska dobrota, koja istovremeno veže i oslobađa, izrasta iz trojedine Božje ljubavi. Kada nam se daruje ovo ljudsko iskustvo, tada nešto naslućujemo o otajstvu trojedinog Boga. Tada može odgovor pronaći i onaj koji o Božjem Trojstvu, ili o Bogu uopće, može jedva nešto pojmiti. Isus Krist je vjerovao u jednog Boga Oca kojega je snagom Duha Svetoga objavljivao kao beskrajno spasonosnu ljubav za sve ljude. Crkva je na Nicejskom saboru 325. godine potvrdila svoj nauk vjere u jednoga Boga koji je u zajedništvu triju osoba. Takvo jednobojstvo ispovijedaju katolici, protestanti i pravoslavci. To nije iscrpljujuća ni sveobuhvatna definicija Boga. Ona neće nikada ni postojati, jer je Bog u svojoj biti nepoznatljiv i neizreciv misterij.

Znak križa: Potvrda prisutnosti ljubavi

Dok tako izgovaramo i činimo znak križa mi potvrđujemo svoje vjerovanje u Božju ljubav na križu, onu snagu koju je Isus podijelio svojim progoniteljima ne osvrćući se na njihovu mržnju. Kada činimo znak križa, priznajemo da vjerujemo u ljubav Božju, koja nas grešnike oslobađa. Bog, naš Otac, ponudio je spasenje svim ljudima po svome Sinu Isusu Kristu. To je nezaslužan dar koji se prihvaća vjerom u Isusovo obećanje. Po Duhu Božjem u vjernicima se rađa ljubav prema nebeskom Ocu koji je prvi posvjedočio svoju ljubav prihvaćajući sve ljude kao svoje sinove i kćeri, posebno po Isusu Kristu. A odgovor ljubavi vjernika na tu ponuđenu Božju ljubav struji prema vječnom životu. Mi vjerujemo da je naš Bog trojstvo, tri osobe u jednoj biti. Time izričemo veliku istinu o našem Bogu; naš Bog je zapravo zajednica u sebi, obitelj u sebi koju povezuje ista stvarnost i logika ljubavi.

Služba riječi 304/21

Središte Novog saveza

Stari savez

Obred sklapanja saveza opisan u današnjem prvom čitanju ima dodirnih točaka s kršćanskim euharistijskim bogoslužjem koje se dijeli na službu riječi i prinos žrtve.

U ovom odlomku iz Knjige Izlaska ističu se dva trenutka i dva načina na koje je Mojsije narodu prenio riječi koje mu je Bog rekao na brdu Sinaju. Mojsije je najprije narodu sve usmeno kazao i nakon oduševljenog prihvaćanja naroda koji je uskliknuo »Sve riječi što ih Gospodin reče, vršit ćemo« (r. 3), sve što je kazao zapisao je u Knjigu. Potom je u znak sklapanja Saveza prinesena žrtva, kao bogoslužni čin u kojem je Mojsije narodu još jednom pročitao sve što je zapisao i narod još jednom uskliknuo »Sve što je Gospodin rekao, izvršit ćemo i poslušat ćemo.« (r. 7), te ga je Mojsije poškropio krvlju istih žrtvenih životinja čiju je krv prethodno izlio po žrtveniku (r. 6).

Dvije rečenice kojima narod odgovara Mojsiju na prvi su pogled identične jer i jedna i druga govore o aktivnom prihvaćanju Božje riječi. Međutim, poredak glagola u rečenici koja slijedi nakon Mojsijeva čitanja Knjige Saveza (r. 7) neobičan je i znakovit. Premda bi se u nekom logičnom slijedu očekivalo da narod kaže: »Sve što je Gospodin rekao, poslušat ćemo i izvršit ćemo« ovdje je red riječi obrnut. Narod, najprije kaže »izvršit ćemo«, a tek onda »poslušat ćemo«. Kad bismo taj slijed promatrali izvan konteksta, to jest činjenice da je narod već čuo što je Bog rekao, onda bi se poredak »Izvršit ćemo« pa »poslušat ćemo« mogao protumačiti u smislu »spremni smo izvršiti i prije nego što čujemo što treba učiniti«, što bi predstavljalo čin bezuvjetnog povjerenja u Božju dobrohotnost. Međutim, polazeći od konteksta u kojem je narod već čuo što je Bog rekao, rečenica »izvršit ćemo i poslušat ćemo« prije svega upućuje na jednu drugu logiku u kojoj se do pravog slušanja ili razumijevanja riječi dolazi samo u činu njezina izvršavanja. Izvršavanje, naime, dovodi do slušanja u kojem čovjek nije onaj koji daje odgovor, nego onaj koji ga traži i dobiva.

Ispunjenje Starog saveza

Pisac Poslanice Hebrejima uspoređuje Kristovu žrtvu novoga Saveza sa starozavjetnim žrtvama koje su se prinosile u Hramu. Starozavjetne žrtve nisu bezvrijedne, nego su ispunile svoju vrijednost i Kristova žrtva ih daleko nadvisuje. Isto tako starozavjetno svetište, najprije Šator sastanka pa potom zidani Hram, napravljeni su ljudskom rukom pa su prolazni, dok je Kristov Šator nerukotvoren i prema tome vječan.

U najsvetiji dio svetišta, Svetinju nad svetinjama, veliki svećenik ulazio je svake godine na svetkovinu Dana pomirenja, a Isus je svojom žrtvom u Svetinju ušao jednom zauvijek i našao »vječno otkupljenje«. Svetinja se odnosi na Isusov uzlazak na nebasa - slikovito izražen prostor Božjeg prebivališta, a vječno otkupljenje označuje mogućnost pristupanja Bogu svih koji vjeruju u Krista. To zajedništvo s Bogom zapravo je konačni cilj vjere. No, ono se ostvaruje već i ovdje jer Kristova krv čisti »naše savjesti od mrtvih djela, na službu Bogu živomu« (r. 14).

Sjedinjenje s Bogom

Odlomak iz Evanđelja po Marku vraća nas do Isusove Posljednje večere, njegove pashalne večere s učenicima, na blagdan »Beskvasnih kruhova, kad se žrtvovala Pasha« (Mk

14,12). Nije slučajno da evanđelist želi naglasiti ovo blagdansko ozračje. Što će se ovdje dogoditi valja uključiti u cjelokupnu povijest spasenja, povijest Božje brige za svoj narod, koja se te noći slavila. Još se jednim sredstvom Marko služi kako bi naglasio važnost događaja: Isusove učenike kao da niz čudesnih znakova vodi do mjesta blagovanja Pashe (14,13-15). Sve se zapravo događa onako kako je Isus predvidio (14,16). To je dio njegova nauma. Ispuštajući odlomak koji pripravlja Judinu izdaju (14,17-21), liturgija pred nas odmah stavlja sam čin ustanovljenja Euharistije, koji se dogodio za proslave Pashe. Isus lomi kruh i dijeli ga prisutnima (14,22), kao što tom prilikom kod Židova čini i svaki otac obitelji. No, čudne su i iznenađujuće Isusove riječi: »Uzmite, ovo je tijelo moje«, baš kao i one dok im pruža kalež: »Ovo je krv moja, krv Saveza, koja se za mnoge prolijeva« (14,23-24). Upravo kao što je i na Sinaju krv žrtava označila sklapanje saveza između Boga i njegova naroda, tako ovdje krv, koja označuje krv Isusovu na križu, potvrđuje savez sklopljen sa svim ljudima. Isto tako, Isus ovim riječima daje pravi smisao pashalnom obiteljskom bogoslužju i već navješćuje svoju žrtvu na križu. Učenici koji nakon Isusova uskrsnuća nastavljaju ponavljati ove geste, sudjeluju u Kristovoj žrtvi, sudjeluju s njime na pashalnoj gozbi i spominju se Božjeg spasenjskog djela.

Prvo čitanje: Izl 24, 3-8

Ovo je krv Saveza koji Gospodin s vama sklapa.

Čitanje Knjige Izlaska

U one dane:
Dođe Mojsije i kaza narodu sve riječi Gospodnje i sve odredbe. A sav puk odgovori u jedan glas: »Sve riječi što ih Gospodin reče vršit ćemo.« Tada Mojsije popiše sve riječi Gospodnje. A ujutro podrani te podigne žrtvenik na podnožju brda i dvanaest stećaka za dvanaest plemena Izraelovih. Zatim naloži mladim Izraelcima da prinesu žrtve paljenice i da žrtvuju Gospodinu junce kao žrtve pomirnice. Mojsije uhvati krv; polovicu krvi ulije u posude, a polovicu izlije po žrtveniku. Prihvati zatim Knjigu Saveza pa je narodu glasno pročita, a narod uzvрати: »Sve što je Gospodin rekao izvršit ćemo i poslušat ćemo.« Mojsije potom uzme krvi te poskropi narod govoreći: »Ovo je krv Saveza koji Gospodin sada s vama sklapa na temelju svih ovih riječi.«

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 116, 12-13.15.16bc-18

Uzet ću čašu spasenja i zazvati ime Gospodnje.

Što da uzvratim Gospodinu
za sve što mi je učinio?

Uzet ću čašu spasenja
i zazvati ime Gospodnje.

Dragocjena je u očima Gospodnjim
smrt pobožnika njegovih.
Tvoj sam sluga, sin službenice tvoje:
ti si razriješio okove moje.

Tebi ću prinijeti žrtve zahvalne,
zazvat ću ime Gospodnje.
Izvršit ću Gospodinu zavjete svoje
pred svim pukom njegovim.

Drugo čitanje: Heb 9, 11-15

Krv Kristova očistit će savjest našu.

Čitanje Poslanice Hebrejima

Braćo: Krist se pojavi kao veliki svećenik budućih dobara pa po većem i savršenijem šatoru – nerukotvorenu, koji nije od ovoga stvorenja – i ne po krvi jaraca i junaca, nego po svojoj uđe jednom zauvijek u svetinju i nađe vječno otkupljenje.

Doista, ako već pošćropljena krv jaraca i bikova i pepeo junićin posvećuje onećišćene, daje tjelesnu ćistoću, koliko će više krv Krista – koji po Duhu vjećnom samoga sebe bez mane prinese Bogu – očistiti savjest našu od mrtvih djela, na službu Bogu živomu!

A radi ovoga je posrednik novoga saveza: da po smrti za otkupljenje prekršajâ iz starog saveza pozvani zadobiju obećanu vječnu baštinu.

Rijeć Gospodnja

Evandělje: Mk 14,12-16.22-26

Ovo je tijelo moje. Ovo je krv moja.

Čitanje svetog Evandělja po Marku

Prvoga dana Beskvasnih kruhova, kad se ųrtvovala pasha, upitaju ućenici Isusa: »Gdje hoćeš blagovati pashu, da odemo i pripravimo?« On pošalje dvojicu ućenika i rekne im: »Idite u grad i namjerit -ćete se na ćovjeka koji nosi krćag vode. Poćite za njim pa gdje on Ċe, recite domaćinu: ‘Ućitelj pita: Gdje mi je svratište u kojem bih blagovao pashu sa svojim ućenicima?’ I on će vam pokazati na katu veliko blagovalište, prostrto i spremljeno. Ondje nam pripravite.«

Ućenici odu, doću u grad i naću kako im on reće te priprave pashu.

I dok su blagovali, on uze kruh, izreće blagoslov pa razlomi, dade im i reće: »Uzmite, ovo je tijelo moje.«

I uze ćašu, zahvali i dade im. I svi su iz nje pili. A on im reće: »Ovo je krv moja, krv Saveza, koja se za mnoge proljeva. Zaista, kaųem vam, ne, neću više piti od ovoga roda trsova do onoga dana kad ću ga – novoga – piti u kraljevstvu Boųjem.«

Otpjevavši hvalospjeve, zaputiše se prema Maslinskoj gori.

Rijeć Gospodnja

Suobličiti se Kristu

Ako želimo razumjeti što znači Tijelovo, preporučam da razmotrimo na trenutak liturgijsku formu u kojoj Crkva tumači i predstavlja smisao ovoga blagdana.

Osim elemenata koji su svojstveni za sve kršćanske blagdane, ovdje se ističu tri elementa svojstvena baš za ovaj dan. Prvo je ono što upravo sada činimo: stojimo pred Gospodinom, a time i jedan pored drugoga. Drugi element jest hodanje s Gospodinom u procesiji. I konačno, u trećem elementu dolazi ono prema čemu streme prva dva: klečanje pred Gospodinom, klanjanje, veličanje i radost zbog njegove blizine. Stajati pred Gospodinom, hoditi s Gospodinom i klečati pred Gospodinom, to su tri elementa današnjega dana o kojima želimo malo razmisliti.

U staroj Crkvi postojao je izraz *statio*. U tom običaju su korijeni onoga što mi danas slavimo na Tijelovo.

Kada se kršćanstvo proširilo po svijetu, njegovi su misionari veliku važnost polagali tome da u svakom gradu bude samo jedan biskup, samo jedan oltar. Time se željelo izraziti jedinstvo jednoga Gospodina koji nas okuplja sa svojega križa, gradeći od nas mnogih jedno tijelo. U tome je najdublji smisao euharistije: da, primajući jedan Kruh, sami pristupimo u jednu sredinu i postanemo jedan živi organizam, jedno Tijelo. Euharistija nije privatna stvar kruga prijatelja, nije klub istomišljenika u kojem se susreću oni koji si međusobno odgovaraju. Euharistija jest javna Služba Božja svih onih koje je Bog pozvao. Stoga u samu bit euharistije spada da se ljudi s različitih strana, različitih položaja i uvjerenja, okupe oko Nekoga koji je veći, oko Njegove riječi i Njegove ljubavi. U biti je euharistije od najranijih dana da su jedan pored drugoga sjedili aristokrat i radnik, rob i slobodnjak. U njezinoj je biti da filozof sjedi pored nepismena čovjeka, obraćena grešnica i obraćeni carinik pored askete koji je našao svoj put prema Isusu Kristu.

<https://www.mir.hr/>

Kada je kršćanstvo postalo brojnom religijom, nije se više moglo održati to ograničenje na samo jedan oltar u gradu. Već su se u vrijeme progonstava u Rimu osnivale titularne crkve kao prethodnice budućih župa. Tako je nastala ustanova zvana *Statio urbis*. To znači: Papa, kao jedini rimski biskup, slavi, osobito u korizmi, po pojedinim rimskim titularnim crkvama bogoslužje za čitav Rim. Kršćani se okupljaju, idu zajedno u crkvu tako da se u svakoj pojedinoj crkvi moglo doživjeti cjelinu jedne Kristove Crkve.

Otajstvo naše vjere, koje današnjom svetkovinom proslavljamo, uvodi nas u potpuno novu dimenziju postojanja, u ozračje i život vjere. Prihvaćamo euharistijskog Krista jer nam to kazuje sama vjera živa. Tako nešto nisu sposobni prihvatiti oholice i umišljeni. Potrebno je biti prostodušan, poput djeteta, pun povjerenja. Tada ćemo shvatiti ono što se otkriva bezazlenima.

*Divnoj dakle tajni ovoj
Klanjajmo se smjerno mi
Stari Zakon Žrtvi novoj
Nek se sada ukloni
Vjera duši čovjekovoj
nek spoznanje dopuni.*

Sveti Toma Akvinski u ovoj kitici sažima cjelokupno značenje Euharistije. Stoga ne čudi da se ustalio običaj da se u kraćoj verziji ova popijevka pjeva upravo od ove kitice. Isusovo, Kristovo tijelo, ponizno je i jednostavno tijelo koje ljubi. Ono je stvarna prisutnost u kruhu i vinu, ono je tajna pred kojom moramo zanijemiti i pred kojom se možemo puni zahvalnosti klanjati.

Svatko tko je istinski sudjelovao u klanjanju pred Presvetim, zna koliko je to milosni trenutak. Isto tako, Kristovo tijelo je protivno svakoj mržnji prema tijelu, jer je ta mržnja prema tijelu izričaj samodostatnosti i zatvorenosti čovjekova ega. Naprotiv, Kristovo je tijelo Bogom otvoreno tijelo, tijelo koje se predaje za drugoga. Ono to može biti budući da je trajno odjeveno i zaogruto Božjom slavom. Slaveći Tijelovo kao kršćani pozvani smo da svoje tijelo suobličujemo Kristovu Tijelu, da blagujući Kristovo tijelo i krv primamo njegovu odjeću spasenja. Da naše tijelo postane njegovo krušno i vinsko Tijelo, Tijelo koje nas oslobađa.

Isusovo uskrsnuće

Uskrsna zora: žene na grobu

(nedjelja, 9. Travnja g. 30)

Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Lk 24,1-12; Iv 20,1-18

C) »Znanstvena« povijest

Konačno, bit će korisno baciti jedan pogled na terminologiju, koja lako može zavesti u zbrku i zabluđu. Radi se o »znanstvenom« pojmu povijesti. Danas već sama riječ ima nešto od ucjene. Označiti nekoga ili nešto »neznanstvenim«, znači skoro pokopati ga ...

A stvar je upravo u tome da se sva ova mišljenja, koja na ovaj ili na onaj način niječu povijesnu stvarnost Uskrsnuća (nešto što se stvarno dogodilo u povijesti), temelje na ovom takozvanom »znanstvenom« pojmu povijesti. Postoji tendencija, čak i među nekim katoličkim piscima, da se taj pojam učini apsolutnim i da se slijepo prihvati, s ciljem da budemo uvjerljiviji, tako misle, današnjem čovjeku.

Ovaj pojam povijesti polazi od apsolutne autonomije ljudskoga. Na povijest pripada samo ono što čovjek radi, što je redovito, što se može predvidjeti, što je stalno, što je iskustveno, što čovjek može provjeriti. Božje djelovanje (ako ga ima) trebalo bi staviti drugamo (u predio vjere), ali nikako u povijest.

A ipak oni koji se trude da istumače uskrsnuće polazeći od ovih pretpostavki, misleći da će ih tako sadašnji čovjek bolje razumjeti, previše se zavaravaju, jer se danas svi ne služe s takvim pojmom povijesti. Izbaciti iz povijesti prekid, neredovitost, iznenađenje, izvornost, transcendenciju, previše miriši na fiksizam, na determinizam, na konzervativizam.

Međutim ni oni kojima je drago i dalje ostati s ovim »znanstvenim« pojmom povijesti, ne bi trebalo da se boje ni za valjanost ni za »povijesnost« Uskrsnuća.

Potrebno je samo imati jasne ideje o nekim stvarima.

1) Kritika ne bi smjela upadati u proturječja. Na primjer, mora se shvatiti relativno ono što kaže Renan, da se Isusova povijest završava njegovim posljednjim izdisajem na križu. Isusova je smrt tako povijesna ili tako nepovijesna kao i njegovo uskrsnuće.

Isusova smrt posjeduje dvije dimenzije: jednu, koju je bilo moguće provjeriti, smrt čovjeka osuđenog na raspeće; i drugu, vrhunaravnu, isključivo predmet vjere, »otkupiteljsku« ili »spasiteljsku« smrt, koja je takva upravo snagom uskrsnuća, jer je Isus uzdignut na kategoriju Gospodina. Ako se smrt i uskrsnuće rastave jedno od drugog, niti su shvatljivi niti imaju smisla.

Za Novi zavjet, Kristova smrt nije samo fizički događaj. I to nije moguće provjeriti: u tom smislu, ni Kristova smrt ne pripada povijesti, nego je predmet vjere.

Dakle, isti je slučaj s uskrsnućem. I ovdje postoji jedan iskustveni element. Marija Magdalena imala je opipljivo iskustvo Uskrsnuća. Ima li kakve razlike između ovog ustanovljenja i onoga na križu? Isti dokumenti govore o jednom i o drugom i s istim značajem istinitosti. Ali, postoji i vrhunaravni elemenat: djelovanje Božje u uskrsnuću. Isusovo uskrsnuće nije samo ponovni povratak u život, kao što je slučaj Lazara ili sina udovice iz Naima, nego je to novi način življenja, koji je potpuno božanski, u slavi »na desnoj strani Božjoj«. A to se ne može dokazati nikakvim ljudskim iskustvom, to je isključivo predmet vjere.

Kod uskrsnuća, dakle, treba razlikovati vanjski događaj i misterij. Vanjski događaji su predmet povijesti, a misterij ne. I to nas ne treba zabrinjavati. Nitko to ne misli. I nitko ne misli da bi »povijest« trebala ići tako daleko ...

2) Isto tako nije »povijestan« ni sam događaj uskrsnuća, ukoliko nitko nije vidio Isusa u času uskrsnuća, ali to ne dokida autentičnost događaja, jer su nam od njega ostali neki »iskustveni tragovi«, kako bi rekao Pannenberg. Prazan grob i ukazanja. Ovo je svakako bilo ljudsko iskustvo, nešto što su osjetilno doživjele neke ljudske osobe od krvi i mesa: puna »povijest«, ništa natpovijesno ... Nitko bi se mogao uhvatiti za činjenicu, da ukazanja na primjer niti su iskusili niti su

mogli iskusiti svi, nego jedino neki unaprijed odabrani svjedoci, kako to naglašava Novi zavjet. To bi nas odvelo na spekulacije o objektivnosti ukazanja, slučaj uostalom apsolutno jedinstven i bez mogućnosti usporedbe. Važno je da ljudsko svjedočanstvo, makar bilo jedno jedino, nije radi toga manje ljudsko i dosljedno »povijesno« .

3) Ako ništa od svega ovoga ne bi bilo uvjerljivo, kad bismo morali ostaviti po strani sve što smo dosad rekli, ostalo bi još nekih stvari, koje ni »najznanstveniji« pojam »povijesti« ne može izbrisati.

Jedna od tih stvari jest činjenica, da su svjedočanstva o praznom grobu i ukazanja bila napisana kao nešto što se stvarno dogodilo. A to sa učinili ljudi, to je sigurno povijesni događaj. I radi se o knjigama koje su vrlo vrijedne poštovanja, koje su puno proučavane i koje se sve više pokazuju kao vrijedni povijesni dokumenti. Ima već prilično vremena, da razorna kritika evanđelja nije više pomodna stvar. ...

Uskrsne pripovijesti ili kažu ono što kažu, ili ne kažu ništa. Ako ne kažu ono što kažu, zašto da se brinemo za njih kao da kažu? A ako kažu, onda barem treba priznati činjenicu. Ja se mogu ne slagati s onim što kažu, ali kako mogu sada primorati biblijskog autora da misli kako se meni sviđa?

Osim toga, treba imati u vidu da su ovi spisi napisani vrlo kasno, daleko od mogućeg izvornog zanosa i nezrele vjere, s dovoljno vremena da se procijede »legende« i »mitovi« .

Kako se vidi, sve se svodi na naš stav pred biblijskim tekstovima. Oni zaslužuju u najmanju ruku da se s njima postupa isto onako kako se postupa s ostalim starinskim dokumentima.

U slučaju da se zaniče svaka vjerodostojnost ovim svjedočanstvima, ostaje još uvijek činjenica, još više iznenađujuća nego ijedna druga: vjera u uskrsnuće, o kojoj je govor u ovim knjigama, kao izvor kršćanstva. Ova vjera rađa se u apostolima a oni je predaju drugima. Jasno je izražena već na Duhove. Tek dvadesetak godina kasnije (1 Kor), sv. Pavao je poznaje kao ustaljenu i općenito propovijedanu »predaju«.

Crkva je nastala s vjerom u Uskrsnuće. I kršćanstvo i dalje živi, usprkos svim krizama kroz koje prolazi. I što je najvažnije: kršćanstvo još uvijek postoji upravo snagom ove iste apostolske vjere u Uskrsnuće. To su opipljive povijesne činjenice, ne samo činjenice stare povijesti (koja nas svojom udaljenošću i nepristupačnošću stalno mami da joj pripišemo bar »legende«), nego i ove povijesti našeg vremena, koja je svima iskustveno pristupačna.

Ako nije bilo Uskrsnuća, kako da se istumači ova pojava?

Zar smo možda svi mi kršćani i dalje halucinirani, gore od Marije Magdalene?

Postanak kršćanstva stara je tema. Ako se zaniče stvarnost uskrsnuća i vjere u njega, ovo bi čudo bilo teže istumačiti nego samo uskrsnuće.

4) Nijekanje Uskrsnuća ima mnogo širi okvir: to je nijekanje mogućnosti vrhunarnog u čovjekovoj povijesti. Ova

tendencija ima svoj izvor u samim postancima čovjeka, koji se od samog početka bori da postigne potpunu autonomiju pred svojim Stvoriteljem ... Radi toga, i dalje se bori. Ali nije razumljivo čemu toliki bijes protiv Uskrsnuća. Trebalo bi izbaciti bezbroj drugih stvari. Trebalo bi se naprosto oprostiti od Biblije, već od prvih riječi, gdje se kaže, da je Bog stvorio nebo i zemlju ...

Vrhunarno je sama duša Biblije. Tu je knjigu apsolutno nemoguće razumjeti bez ovog elementa. Onaj koji se daje na proučavanje Biblije bez ove pretpostavke, moći će savršeno upoznati ljusku, ali neće moći doći do jezgre...

Povijest nam je dosad pokazala da se vrhunarno ne da iskorijeniti. Možda živimo u povlaštenom vremenu, kad je to moguće još opipljivije dokazati. Današnji čovjek, kojega su htjeli nasilu lišiti Boga i duše, na vrhuncu obožavanja znanosti i borbenog ateizma, više nego ikada žeda za »živom vodom«, i više to na tisuće načina, iako nekada neurotički i ludo.

Kao što smo rekli s obzirom na čudo općenito, tako i pred Isusovim uskrsnućem nije moguć neki drugi stav nego vjera ili nevjera. Tvrdnja ili nijekanje. Hrabri su i jedan i drugi stav. Nastojati sačuvati riječ a nijekati činjenicu, jest tipičan stav onih koji se boje i jednog i drugog...

Mali vjeronaučni leksikon

Krčka biskupija

Krčka biskupija, katolička biskupija sa sjedištem u gradu Krku. Obuhvaća područje otoka Krka te pridružena područja nekadašnje Osorske i Rapske biskupije. Grad Krk utemeljen je još prije Krista, a u IV. st. naziva se *splendissima civitas*.

Kršćanstvo je ondje prisutno još u rimsko doba. Katedrala je podignuta u V. st. na ruševinama rimske terme, a prvi poznati biskup Andrija supotpisnik je na dokumentu Rimske sinode iz 680.

U srednjem vijeku biskupija se prostirala i na neke župe na kopnu, koje su poslije uključene u Senjsku biskupiju.

God. 1828. pridružena su joj područja Osorske i Rapske biskupije.

Krčka biskupija obilježena je glagoljaštvom. S njezina područja najviše je ušćuvanih glagoljskih kodeksa i natpisa, među kojima je najpoznatija Bašćanska ploča s kraja XI. st. Papa Inocent IV. 1252. dopušta omišaljskim benediktincima da liturgiju služe staroslavenskim jezikom uz upotrebu glagoljice, koja se posebno gajila u seoskim kaptolima.

U početku XX. st. iz sjedišta Krčke biskupije biskup Anton Mahnić razvio je znatnu vjersku djelatnost. Danas u biskupiji djeluje više redovničkih zajednica (9 muških i 17 ženskih); ima oko 35 000 vjernika.

Kripta

Kripta, grčki κρυπτός, *skriven*, u romaničkim crkvama, polupodzemna prostorija ispod svetišta, namijenjena uglavnom kultu mučenika i svetaca. U njezinu istočnom dijelu obično je smješten svečev grob (sarkofag), slobodan ili uzidan u oltar.

Kriptokršćani

Kriptokršćani, grčki κρύπτω: skrivam, kršćani koji su nakon turskih osvajanja u Maloj Aziji slobodno ili prisilno prešli na islam, pogotovo nakon progonstava u XVII. st., ali su potajno i dalje obavljali kršćanske obrede i držali se kršćanske religije. Više su puta proganjani unatoč jamstvima o slobodi savjesti i vjere u Turskoj; naselili su se u Makedoniji nakon I. svjetskog rata (ugovor u Lausanni 1923).

Krist Kralj

Krist Kralj latinski *Christus Rex*, Gospodnji blagdan iz skupine tematskih blagdana. Uveo ga je za cijelu Crkvu Pio XI. (1925.). Predodžba o Kristu kao kralju, s atributima zemaljskih kraljeva (plašt, žezlo i kruna) razvila se u srednjovjekovnom kršćanstvu. Uvođenjem blagdana naglašeno je Kristovo sveopće kozmološko i eshatološko kraljevstvo. Slavi se u posljednju nedjelju kroz godinu kao završetak liturgijske godine, odnosno u nedjelju prije adventa (došašća).

Opći religijski leksikon, LZ Miroslav Krleža, Zagreb 2002.

NAŠI POKOJNI

MIROSLAV ROMIĆ,

PU virovitičko - podravska, 31. svibnja 1994.

POČIVALI U MIRU!